

За наукові КАДРИ

ПОНЕДІЛОК
3
червня
1957 року
№ 18 (530)

Ціна 20 коп.

Орган партбюро, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому
Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова

ЕКЗАМЕНАЦІЙНА СЕСІЯ РОЗПОЧАЛАСЯ. ЖОДНОГО „НЕЗАДОВІЛЬНО“ В ЦІЙ СЕСІЇ!

ДЕРЖАВНІ ЕКЗАМЕНИ

В університеті розпочалися державні випускні іспити.

Державні іспити — це звіт перед народом, перед Комуністичною партією, це рапорт нашої молоді про свою працю на всьому протяжі навчання в університеті. Захист дипломних робіт, з якого фактично розпочались державні випускні іспити, переконливо довів, що переважна частина студентської молоді працювала, не покладаючи рук, навчилася працювати самостійно, виявила наукову допитливість в розшуку матеріалу, в постановці певних проблем, в успішній їх розробці. На засіданнях кафедр відзначалися своєю актуальністю та глибиною розробки дипломні роботи студентів Меркулової, Друзь, Зозулі, Карпенка (філологічний факультет), Савченка, В'юшкіна (історичний факультет, спеціалізація історії КНР), Устиненко, Федосєєва, Рослякової, Бобрової (хімічний факультет), Стеценка, Макарова, Щербини, Колтунової (фізико-математичний факультет) та ряду інших. Особливо потрібно відзначити дипломну роботу студента із Польської Народно-Демократичної Республіки Кульського (спеціалізація історії КНР). Ці та ряд інших дипломних робіт наших студентів-випускників являють собою значну наукову цінність.

Про добру підготовку студентів-випускників свідчать і результати перших державних іспитів з історії Комуністичної партії.

Та разом з тим потрібно на повний голос говорити і про ті недоліки, які мають місце в проведенні державних іспитів, потрібно говорити про тих, хто абияк готується до іспитів, сподіваючись на старі знання та добру пам'ять.

Одним з недоліків цьогорічного проведення державних іспитів є затягнення строків захисту дипломних робіт. На ряді факультетів та

кафедр дипломні роботи захищалися напередодні першого державного іспиту. Це, за правилами, затвердженими міністерством, допускається. Але нам здається ненормальністю, що студент-випускник до останнього дня працює над дипломною, потім штурмує керівника і ще більше рецензента, щоб не змарнувати, як висловлюються такі студенти, року. За таких умов немає часу, щоб сумлінно підготуватися до іспитів — не тільки першого, але й наступних.

Вже з перших днів проведення державних іспитів на деяких факультетах виявились факти недисциплінованості та неорганізованості. Так, на геолого-географічному факультеті в перший день іспитів із 18 студентів прийшли тільки дев'ять, а на другий день не з'явився жоден студент. Комісія вимушена була, просидівши майже дві години, прийняти рішення про перенесення іспитів з історії КНР на один місяць, тобто на 22 червня.

Вчинок студентів геолого-географічного факультету схвально вважав всю університетську громадськість. Це ганебний випадок в нашому студентському житті. Його потрібно найрішучіше засудити.

Чіткість та організованість в проведенні державних іспитів в значній мірі будуть сприяти об'єктивній оцінці знань студентів. Тому велика відповідальність тепер, в дні проведення державних та перевірних іспитів, лягає на комсомольські та профспілкові організації університету та факультетів. А потрібно сказати одверто, що вони працюють все ще недостатньо.

Товариші студенти! Підвищуйте дисципліну і організованість на іспитах! Докладаємо всіх сил, щоб скласти державні випускні іспити тільки на «добре» та «відмінно».

ХАЙ ЖИВЕ МИР!

Днями у великому актовому залі університету відбувся мітинг протесту студентів, викладачів і службовців ОДУ проти застосування атомної і водневої зброї.

Під час мітингу було зачитано звернення VII сесії Верховної Ради СРСР до парламенту Великої Британії і сенату США.

Професор Цесевич у своєму виступі зазначив, що відкриття в галузі атомної фізики дають людству невичерпні можливості для підкорення природи, для здобуття матеріальних благ. Але атомні і водневі бомби становлять страшну небезпеку для людства. Навіть їх випробування шкідливі для життя на землі. Тому всі чесні люди повинні протестувати проти виготовлення цієї зброї.

«Нехай ядерні сили будуть скеровані на користь людству! Хай живе мир!» — закінчує свій виступ проф. Цесевич.

Учасник Великої Вітчизняної війни, студент III курсу історичного фа-

культету Лисицин говорить про те, як він сімнадцятирічним хлопцем змушений був змінити підручник на автомат і гранату. Йому не було ще 18 років, коли він втрапив в зір.

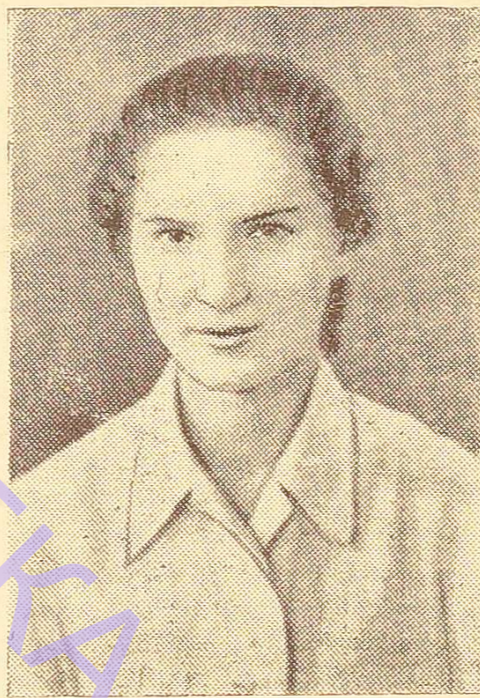
— Війну неможливо забути. Ми приєднуємо свій голос до голосу мільйонів борців за мир.

Доцент Л. В. Берловська сказала, що радянські жінки підтримують протест матерів усього світу проти підготовки війни, проти випробування страшної зброї.

Студент з Китайської Народної Республіки Ван Бао-чєнь відзначив, що китайський народ сповнений рішучості боротися за мир в лавах табору миролюбних народів світу, очолюваного Радянським Союзом.

Мітинг прийняв одностайне рішення про схвалення зовнішньої політики Радянського уряду і підтримку звернення Верховної Ради СРСР до парламенту Великої Британії і сенату США.

В розпалі літня сесія — гаряча пора для студентів. Кожний день студенти складають заліки та іспити, лабораторні і практичні завдання.

На фото: відмінниця II курсу фізико-математичного факультету Лідія Лещук.

Незвичайно багатолюдно зараз в кабінеті іноземних мов. Очевидно, студенти тільки останнім часом пригадали, що їм необхідно скласти тисячі знаків з іноземних мов.

Кожний день зараз приносить радість одним і неприємності, пізні каяття і докори совісті іншим.

Ось один з таких гарячих сесійних днів — 28 травня — на фізико-математичному факультеті. Пройдемо по факультету. Ось аудиторія № 73. Тут сьогодні складають залік з математичного аналізу студенти II курсу математичного відділу. Вірніше, «доскладають». І з одинадцяти таких «доскладаючих» 3 так і не «досклали».

А поруч, в 75-й аудиторії, іде залік з механіки. Студенти на запи-

тання про хід заліку хором відповідають, що все буде гаразд. Але виявилось, що в цей день тільки 18 чоловік змогли скласти залік, а 7 — ні. Серед останніх, наприклад, Гідалевич.

В 87-й аудиторії студенти III курсу складають залік з фізики. Тут все гаразд — всі 11 чоловік одержали «залік».

А ось знову II курс (на цей раз фізики) і знову — математичний аналіз. Але тут з 50 чоловік залік зараховано лише 30.

В цей же день проходили заліки з аналітичної геометрії на I курсі. Добре відповідали Гольдштейн, Голіпольська, Андріанова, Лопатинська, Сичов, Плющ, Шумко; Красносельська, Висоцька, Л. Шевченко, Виден, Станчук заліку не склали. Першокурсники одержали також консультацію з курсу історії КНР, з найважливіших питань міжнародної політики.

Добре склали залік з фізики студенти III курсу математичного відділу. «Залік» одержали всі, однією з кращих була відповідь Варбанця.

А ось і останній по черзі, але не за важливістю, державний іспит з історії КНР у механіків та астро-

номів математичного відділу. Цей іспит пройшов гірше, ніж можна було сподіватися. 12 чоловік одержали «відмінно», 21 — «добре», 11 — «задовільно». Чудово відповідали, виявивши глибокі знання, уміння пов'язувати теоретичні питання з сучасністю, дипломанти Аров, Русс, Слуцкер та інші. Але деякі, наприклад Багрій, не вміли вільно оперувати матеріалом. У відповіді студента Багрія відчувалося механічне запам'ятовування без глибокого усвідомлення суті сучасних подій.

* * *

Через день, 30 травня, відбувся державний іспит з історії КНР у фізиків. Вони виявили значно кращу підготовленість. Відмінно відповідали Перетятко, Стеценко, Волковська, Мартиновська, Бурштейн, Кузенко та інші.

Добре відповідали студенти на запитання в галузі сучасної політики і боротьби за виконання рішень останніх пленумів ЦК КНР. Добре також висвітлювали студенти роль фізики в боротьбі за технічний прогрес і дальше зростання нашої промисловості.

В. ПРОСЬОЛКОВА,
Н. МАКСИМОВА.

У ІСТОРИКІВ III КУРСУ

Успішно складають заліки студенти III «А» курсу історичного факультету. Вже складено спецкурси з історіографії нового часу та античної історіографії. Майже всі студенти склали залік з німецької мови.

27 травня відбувся залік з історії УРСР. Це, мабуть, найскладніший залік в нинішній сесії, тому що він охоплює період з 1861 року і до наших часів.

Багато студентів виявили добрі знання. Це такі, як Зарічний, Влащенко, Верещагіна, Ворона, Лебе-

денко та інші. Але, на жаль, не всі. Деякі студенти мало працювали над матеріалом. Треба також врахувати, що не було жодного семінару і колоквіуму з такого великого і складного матеріалу.

Зараз всі студенти готуються до іспитів. 6 червня у нас перший іспит. Мені здається, що всі наші студенти складуть цю важку сесію на «добре» та «відмінно».

Є. САВОСЬКІНА,
студентка III «А» курсу історичного факультету.

ДРУЖНА ГРУПА

Є що розповісти про цю комсомольську групу, про групу III «А» курсу українського відділу філологічного факультету.

III «А» — один з кращих, найбільш організованих і сильних курсів на факультеті. В університет ця група була переведена з Ізмаїльського педінституту. Дружна, працююча група комсомольців заслужила хорошу славу ще в Ізмаїлі. Всі студенти III «А» курсу невтомно вчать. Протягом всіх трьох років навчання в групі не було жодної незадовільної оцінки. Всі студенти наполегливо поглиблюють свої знання, розширюють кругозір, щоб стати справжніми вихователями підростаючого покоління. Висока успішність і міцна трудова дисципліна в цій групі.

Зимову сесію комсомольці склали тільки на «добре» і «відмінно». В групі 7 відмінників. Зараз вже успішно складено заліки з польської та іноземної мов.

Комсомольське бюро на чолі з комсоргом Раєю Прокопенко — серце групи. Рає — чуйний і, в той же час, вимогливий товариш. Вона вимоглива й до себе, й до своїх товаришів. Студенти дуже її поважають і вже другий рік обирають своїм комсомольським вожаком.

Повагою серед товаришів користуються також Оля Сировецька, Зоя Гавриш, Муся Желябовська, Жанна Жуштан та багато інших. Це активісти, які вміло поєднують навчання з громадською роботою.

Дружба колективу III «А» курсу склалася ще під час роботи в колгоспі на I курсі, а потім весь час зміцнювалась. Були й деякі труднощі, незгоди, але за допомогою кращих комсомольців вони ліквідувались.

Студенти цієї групи одними з перших закінчили торік роботу в Іванівському районі на збиранні кукурудзи, за що правління колгоспу висловило подяку студентам.

Завзято, з пісню працюють вони на неділячках. Відчувається дружба, краса, молодість цього колективу. Весело проводять комсомольці і свій вільний час. Їх завжди можна зустріти разом і в театрі, і в кіно, і на прогулянках.

Цікаво пройшли нещодавно комсомольські збори групи разом зі студентами політехнічного інституту на тему: «Чим красива радянська людина?», на яких розгорівся дружній диспут про характерні риси та смаки радянської людини.

Студенти цієї групи виступали з хорошою самодіяльністю на олімпіаді, деякі з них цікавляться спортом і постійно захищають честь університету. Серед них можна назвати Лїду Келембет, Ольгу Дему та інших.

Дружна, хороша ця група!

НАШ КОРЕСПОНДЕНТ.

УНІВЕРСИТЕТ НА МІСЬКІЙ НАУКОВІЙ СТУДЕНТСЬКІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

КЕРІВНИКИ ТА РЕЦЕНЗЕНТИ ПРО РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Робота випускника історичного факультету Абдюля Яупі присвячена деяким особливостям будівництва соціалізму в Албанії. Представник Народної Республіки Албанії, т. Яупі використав джерела на рідній мові. Над темою своєї наукової роботи студент працював протягом 3 років. В роботі добре розкрито загальні закономірності переходу від капіталізму до соціалізму, а також по-новому висвітлено особливості цього переходу в конкретних умовах Албанії.

Робота студента V курсу історичного факультету Романа В'юшкіна висвітлює виключно актуальне і мало вивчене питання про проведення соціалістичної революції на селі влітку і восени 1918 р. Тов. В'юшкін працює над цією темою, починаючи з II курсу, тобто 3 роки. Він зумів зібрати багатий документальний матеріал, узагальнив його і зробив правильні висновки. Деякі питання в роботі студента В'юшкіна розв'язані по-новому, оригінально.

Доцент І. В. ГАНЄВИЧ.

Віталій Білоробордько написав цікаву роботу на архівних матеріалах про роль профспілки робітників одеських пекарень в боротьбі за встановлення радянської влади. Він організував і використав також спогади учасників революційних подій. Тов. Білоробордько виявив вміння збирати матеріал і робити наукові узагальнення.

Доцент Я. М. ШТЕРНШТЕЙН.

Робота студента I курсу філологічного факультету Святковського «Зміни значення слова «язик» являє собою оригінальне, талановито виконане дослідження. Автор роботи зібрав багатий фактичний матеріал, прокоментував його з позицій марксистсько-ленінського мовознавства, виявивши при цьому глибоке знання російської та іноземної лінгвістичної літератури, розуміння загальних закономірностей в розвитку мови.

Ст. викладач М. О. РУДЯКОВ.

Експериментальна робота студентки Драчук проведена на вівцях з хронічними фістулами тонкого кишечника. Метою роботи було вивчення спільного всмоктування в кишечнику овець 1—2% розчину кухонної солі і 5—10% розчину глюкози. В результаті цих спостережень Л. Драчук виявила, що кухонна сіль стимулює всмоктування цукру. Цей факт сам по собі дуже цікавий і його слід пояснити з точки зору механізму стимулюючого впливу.

Висновки даної роботи мають практичне значення для тваринництва, тому що можуть бути враховані при зіставленні раціонів для раціонального годування сільськогосподарських тварин.

(З відзиву керівника, проф.

Р. О. Файтельберга).

Доцент Л. А. СЕМЕНЮК.

Доповідь дипломантки біологічного факультету Ольги Фурман являє собою, до певної міри, самостійне дослідження висловлювань А. С. Макаренка про радянського вчителя. Крім того, тов. Фурман дослідила і вміло узагальнила в своїй роботі спогади про самого Антона Семеновича як видатного педагога, який втілює в собі позитивні риси радянського вчителя взагалі. Заслужовує на увагу те, що автор не обмежується простим викладом іноді мимохідь кинутих зауважень та думок А. С. Макаренка, але відповідним чином інтерпретує і розвиває їх.

Робота написана живо, що становить одну з позитивних її рис.

Доцент В. О. ДЕМ'ЯНЕНКО.

Робота студентки Г. Устиненко полягала в приєднанні бромистого водню до амілацетооцтового ефіру проти правила Морковникова. При цьому був одержаний з добрим виходом гамма-бромпропілацетооцтовий ефір, який може бути використаний для розшуків нових лікарських речовин.

Робота тов. Устиненко виконана дуже ретельно, всі досліди повторені не менше двох разів, будова одержаної речовини строго доведена. Тов. Устиненко виявила здібності до наукової роботи.

Робота студентки Г. Устиненко до справедливості може вважатися однією з кращих студентських робіт, виконаних на хімічному факультеті в цьому році.

Професор В. П. ГОЛЬМОВ.

Студент V курсу Федосеев виконував свою роботу на кафедрі фізичної хімії під керівництвом проф. С. К. Давтяна. Тема цієї роботи безпосередньо пов'язана з напрямком наукових досліджень, які проводяться на кафедрі.

Д. Федосеев оволодів технікою рентгено-структурного аналізу, самостійно працював з рентгеновським апаратом, робив розшифровку рентгенограм. Він дослідив структуру ванадієвих каталізаторів різного ступеня активності по відношенню до реакції окислення сірчастого газу. Його дослідження показали, що термічна обробка п'ятиокису ванадію веде до певних змін його кристалічної сітки.

Одержані результати мають певну наукову цінність.

Доцент Є. М. ОВЧИННИКОВА.

Проблема червоного зміщення становить інтерес в зв'язку з загальними космогонічними питаннями про будову всесвіту.

Існуюче рішення цього питання виділяє звичайно особливі точки, що означає або початок розвитку всесвіту, або кінець його. Крім того, звичайне рішення трактує питання про червоне зміщення з точки зору розширення всесвіту. Все це не можна погодити з загальною концепцією про безконечність всесвіту.

В роботі студента І. Гутмана є спроба одержати рішення без особливих точок. Попередні результати свідчать про можливість такого рішення. Одержані результати добре узгоджуються з даними астрономічних спостережень.

В роботі розв'язується фотометричний парадокс Ольберса і гравітаційний парадокс Зелігера, обчислюється яскравість неба та ньютонів потенціал точки.

Після уточнення окремих висновків і їх фізичної інтерпретації роботу можна рекомендувати для опублікування, тому що вона становить великий інтерес для розв'язання задач загальної теорії відносності.

Доцент О. С. НАКОНЕЧНИЙ.

На міській науковій студентській конференції відзначена грамотою і цінним подарунком робота студентки IV курсу біологічного факультету З. Раковської на тему: «Порівняльна оцінка гібридів і сортів кукурудзи Одеська 10×Золота імператриця».

Студентка зробила порівняння географічно віддалених форм та їх гібридів, показавши подібність і відмінність їх, а також переваги гібридів за показниками урожайності.

До роботи додаються 9 добре виконаних графіків, які наочно ілюструють характер залежності показників урожайності в окремих варіантах досліду.

З. Раковська показала, що, хоч сорт Золота імператриця досягає пізніше, але він дає на 13% вищій урожай у порівнянні з сортом Одеська 10. При схрещуванні цих сортів краще брати запилювачом сорт Золота імператриця.

По 8 кг гібридного насіння обох комбінацій передано в один з колгоспів Одеської області для виробничої оцінки.

Доповідь студента IV курсу біологічного факультету Симоненка на тему «Результати дослідів з мікрядової вегетативної гібридизації» присвячена загально-біологічній проблемі — вегетативній гібридизації.

Над цією проблемою В. Симоненко працює вже чотири роки. В доповіді наведено результати досліджень, проведених за останні два роки роботи.

В процесі роботи одержані вегетативні гібриди помідора з баклажаном. Вивчені зміни морфологічних та господарських ознак у гібридів у порівнянні з вихідними формами, одержані більш урожайні форми.

Доцент І. М. САГАЙДАК.

ЗА РІШЕННЯМ ОРГКОМІТЕТУ

Оргкомітет по проведенню Одеської міської студентської наукової конференції, присвяченої 40-річчю Великої Жовтневої соціалістичної революції, вирішив нагородити грамотами та цінними подарунками таких студентів нашого університету:

Д. Арова — студента V курсу фізико-математичного факультету за доповідь: «Застосування до ергодичної теорії динамічних систем деяких результатів теорії інформації»;

А. Бурштейна — студента V курсу фізико-математичного факультету за доповідь: «Фізичні основи розрахунку напівпровідникових термоелектричних установ»;

Л. Лантухову — студентку IV курсу філологічного факультету за доповідь: «Роман Фейхтвангера «Гойя»»;

С. Святковського — студента I курсу філологічного факультету за доповідь: «Зміни в значеннях слова «язик»».

Грамотами та пам'ятними подарунками нагороджені такі студенти університету:

Т. Бланківська — студентка IV курсу біологічного факультету за

доповідь: «Вплив дозипилень кукурудзи пилком іншого сорту на її врожайність»;

І. Гутман — студент IV курсу фізико-математичного факультету за доповідь: «До теорії червоного зміщення»;

Л. Драчук — студентка V курсу біологічного факультету за доповідь: «Спільне всмоктування вуглеводів і кухонної солі в кишечнику овець»;

В. Саєнко — студентка III курсу філологічного факультету за доповідь: «Роль гіперболи в поемі Т. Г. Шевченка «Гайдамаки»»;

Г. Устиненко — студентка V курсу хімічного факультету за доповідь: «Приєднання бромистого водню до амілацетооцтового ефіру»;

О. Фурман — студентка V курсу біологічного факультету за доповідь: «А. С. Макаренко про сучасного вчителя»;

Д. Федосеев — студент V курсу хімічного факультету за доповідь: «Рентгенографічні дослідження ванадієвого каталізатора різної каталітичної активності»;

В. Білоробордько — студент IV курсу історичного факультету за доповідь: «Профспілка робітників-пека-

рів в боротьбі за перемогу радянської влади в Одесі»;

А. Яупі — студент V курсу історичного факультету за доповідь: «Своєрідність перехідного періоду від капіталізму до соціалізму в Народній Республіці Албанії»;

Р. В'юшкін — студент V курсу історичного факультету за доповідь: «Соціалістична революція на селі в 1918—1920 рр.»;

С. Раковська — студентка IV курсу біологічного факультету за доповідь: «Порівняльна оцінка гібридів і сортів кукурудзи «Одеська 10» і «Золота імператриця»»;

А. Тульчинська — студентка II курсу біологічного факультету за доповідь: «Антимікробні властивості алкалоїдоносних рослин та алкалоїдів»;

М. Косек, Т. Козіна, Н. Фомічова — студентки III курсу філологічного факультету за доповідь: «Лексика «Золотої рози» К. Паустовського».

Оргкомітет відзначив, що університет подав на конференцію найбільшу кількість робіт і одержав найбільшу кількість грамот та подарунків за кращі роботи.

В роботі Д. Арова викладається власний авторський підхід до тлумачення деяких основних фактів теорії інформації з точки зору ергодичної теорії динамічних систем.

Теорія інформації є новим розділом теорії імовірностей, який бурливо розвивається в зв'язку з використанням його в техніці зв'язку, теорії лінійних машин і кібернетиці взагалі.

Основні результати теорії інформації для їх розуміння вимагають високої математичної культури і глибокого засвоєння методів ряду математичних дисциплін. Поняття джерела, його ентропії, теорема про число стандартних ланцюжків та інші основні положення теорії інформації автор застосовує до ергодичної теорії динамічних систем. Цим встановлюється можливість використання теорії інформації для дослідження траєкторій динамічних систем. Значний інтерес становить також дальша розробка поставленого автором, в зв'язку з цим, завдання.

Доцент С. М. КІРО.

Наукова робота студентів над розв'язанням питань теорії літератури — складна, відповідальна, цікава надзвичайно. Вона сприяє подоланню спрощеного підходу до аналізу художніх творів, розвиває вміння узагальнювати широкий фактичний матеріал. Ось чому робота членів наукового гуртка теорії літератури є досить важливою на філологічному факультеті.

Однією з кращих наукових робіт, виконаних в цьому році в гуртку теорії літератури, є робота студентки III курсу В. Саєнко «Роль гіперболи в поемі Т. Г. Шевченка «Гайдамаки»». В роботі показано, що гіпербола, як один з поширених засобів типізації, не виключає інших, що вона є характерною не лише для сатири, але й творів романтичних.

Студентка Саєнко створила цікаве самостійне дослідження, виявивши вміння теоретично узагальнювати широкий фактичний матеріал.

Доцент Г. А. В'ЯЗОВСЬКИЙ.

Автор встановлює також оптимальні строки запліднення пилком іншого сорту, що має значення для практики підвищення врожайності кукурудзи.

Старший викладач З. П. КОЦ.

Тю університету

ПАРТІЙНІ ЗБОРИ ФІЛОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

29 травня на філологічному факультеті відбулися відкриті партійні збори, присвячені підсумкам залікової сесії і наступним екзаменам.

Викладачі факультету взяли активну участь в обговоренні доповіді декана К. Ю. Данилка.

Доцент В. З. Несторенко відзначив, що другі курси українського відділу погано підготувалися до заліку з української літератури. Тексти художньої літератури відомі студентам, в основному, з шкільних років. Дуже погано розвинена мова (наприклад, відповідь студентки Проценко).

Доцент Б. О. Шайкевич зазначив, що велику шкоду навчанню студентів завдала заборона обов'язкових консультацій. Викладач на протязі цілого семестру не уявляє собі, як

працюють його студенти, і це відкриває простір для небажаних випадковостей під час сесії.

Доцент І. І. Цукерман не погодилась з думкою про необхідність обов'язкових консультацій. Але стежити за роботою студентів необхідно. Треба бути в гуртожитках, в кабінетах. Треба прищеплювати студентам любов до книги, інтерес до спеціальності.

Більшість викладачів факультету прийшли до висновку, що під час залікової сесії не слід читати лекції, а тим більше проводити практичні і семінарські заняття.

Збори прийняли рішення, спрямоване на те, щоб провести екзаменаційну сесію цього року на високому методичному та організаційному рівні.

Пам'яті академіка Г. М. Панкратової

25 травня після важкої і тривалої хвороби померла академік Г. М. Панкратова, видатний громадський діяч і вчений, член ЦК КПРС, член Президії Верховної Ради СРСР.

Славне життя прожила тов. Панкратова. Робота на фабриці, революційне підпілля, а потім — інститут червоної професури. З того часу Г. М. Панкратова безперервно вела велику наукову і педагогічну роботу. Її перу належить понад 200 робіт з історії російського та західно-європейського робітничого класу, революції 1905 року, Великої Жовтневої революції, історії дипломатії, історії народів СРСР.

Її активна участь в науковій роботі заслужила широке визнання серед учених всіх країн.

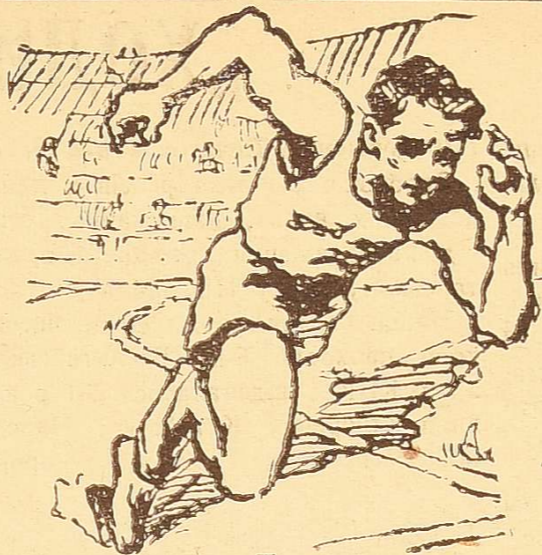
Г. М. Панкратова була обрана дійсним членом АН СРСР, АН БРСР, Академії педагогічних наук РРФСР. Вона була також дійсним членом Угорської Академії наук,

членом-кореспондентом Румунської та Німецької Академії наук. Тов. Панкратова очолювала Національний комітет істориків СРСР, була членом бюро Міжнародного комітету істориків. Весь радянський народ з сумом зустрів звістку про смерть видатного вченого.

Наукова бібліотека університету організувала виставку, присвячену пам'яті академіка Панкратової. На цій виставці представлені численні роботи Г. М. Панкратової різних років. Серед них — роботи з історії профспілок і фабзавкомів, тритомна праця «Робітничий рух в Росії в XIX ст.», декілька робіт про героїчне минуле нашого народу.

Все своє життя Г. М. Панкратова віддала справі Комуністичної партії і Радянської держави.

Радянський народ назавжди збереже світлу пам'ять про академіка Г. М. Панкратову.

ВІДПОЧИВАЙТЕ В СПОРТИВНО- ОЗДОРОВЧОМУ ТАБОРІ

В минулому році група наших студентів відпочивала в спортивно-оздоровчому таборі Львівського політехнічного інституту. Ми хочемо розповісти, як ми проводили час в цьому таборі.

О 7 годині ранку — підйом, 15-хвилинна зарядка і туалет, о 9 годині — сніданок, потім вільний час до 3 годин — занімайся, читай, купайся. О 3 годині — обід, після якого година відпочинку і знову вільний час. Його можна використати для занять або спортивних вправ. О 8 годині — вечеря. Після вечері — розваги, танці, кіно, телепередачі.

Ми дуже раді, що в нашому університеті також створено такий табір для студентів та співробітників. В ньому зможуть відпочити близько 300 чоловік. 50% вартості путівок оплачує профспілкова організація і ректорат, а 50% — відпочивальники.

Враховуючи те, що перша зміна працюватиме з початку червня, тобто в час екзаменаційної сесії в таборі будуть створені всі умови для нормальної підготовки до екзаменів, а також для зміцнення здоров'я.

Ми сподіваємось зустрітися в цьому таборі з багатьма нашими студентами та співробітниками.

**ЖИГАРЕВИЧ, ВАСИЛЬЄВА,
ПОВАГО, ТЮПІНА (фізико-
математичний факультет),
СУВОРКІН, КЕЛЕМБЕТ (фі-
лологічний факультет) та інші.**

Спорт

До 8-річчя акробатики в університеті

Прекрасний вид спорту

Я почав займатися акробатикою в 1954 році. До цього захоплювався різними видами спорту: легкою атлетикою, плаванням, фехтуванням, спортивною гімнастикою, баскетболом.

Акробатика захопила мене як вид спорту, який виховує сміливість, спритність, силу. Став наполегливо тренуватися.

В 1955 році, коли вступив до університету, почав займатися у тренера К. А. Полонця. Правильні і систематичні тренування, уважне ставлення К. А. Полонця — все це до-

помогло мені стати першорозрядником.

Перший розряд я одержав у 1956 році. Продовжував систематично тренуватися. В цьому році на міжфакультетських змаганнях я посів I місце і став чемпіоном ОДУ. На міжвузівських місцевих змаганнях, які нещодавно проходили, домігся II місця серед першорозрядників.

Тепер починаю тренуватися за розрядом майстрів. Завдяки правильній постановці роботи в секції акробатики, спорт не заважає навчанню.

АФНАСЬЄВ.

СТОРІНКИ СПОРТИВНОГО МИНУЛОГО

7-го червня 1926 р., о 6 годині 35 хвилин, Одеська рада фізичної культури відправила в урочистій обстановці чотирьох своїх кращих велосипедистів до Москви. Цікаво відзначити, що спортсмени, які відправились в пробіг, самі зібрали свої машини з деталей російського походження. 21 червня 1926 року команда Одеси прибула до Москви.

Традиційний матч Ленінград—Одеса відбувся 10—11 червня 1926 р. в Одесі після тринадцятирічної перерви і викликав величезний спортивний інтерес. На стадіоні було присутньо близько 15000 чоловік.

Матч розпочався при очевидній перевазі ленінградців над одеситами. Але чудовий захист одеської збірної звів на нівець всі комбінації ленінградського нападу. Матч закінчився з рахунком 2:1 на користь Одеси.

На другий день ленінградці вигра-

ли у Одесі. Путусов забив п'ять голів, Антонов—2.

Перший гол-відповідь забив одесит Олександр Злочевський. Через 20 хвилин матч закінчився з рахунком 7:4 на користь Ленінграда.

«Беспризорний спортсмен» — під такою назвою 30 років тому був випущений перший спортивний кінофільм.

30 років тому, 9 травня, відбувся естафетний пробіг від вокзалу на дистанцію 2100 метрів. В ньому взяло участь 15 команд по 6 чоловік в кожній.

В результаті змагань I місце здобули металісти. Після закінчення змагань переможцям-металістам був вручений перехідний приз.

В 1926 році у розигранні першості міста з гонболу брало участь 250 команд.

ПОДВИГ ПОЕТА

В 1919 році на сторінках газети Туркестанського фронту «Кзыл Йолдыз» («Червона зірка») з'явилися перші поетичні рядки 13-річного підлітка Муси Залілова, підписані ім'ям «Маленький Джаліль». В цих віршах юний поет звертався до червоних захисників обложеного Оренбурга з закликом посилити удари по ворогові, а про себе писав, що йде на боротьбу за нове життя.

Автором цих віршів був Муса Джаліль, згодом учасник боротьби з контрреволюційними бандами, комсомольський організатор, студент МДУ, визначний громадський діяч, відомий татарський поет, голова спілки письменників республіки.

Після натхненних віршів основоположника татарської літератури Г. Тукая Муса Джаліль своєю творчістю вписав нові сторінки в її історію. В ліричних віршах, епічних поемах він осмілював весну людства — наше соціалістичне суспільство, нашу Батьківщину, розкривав багатий духовний світ будівників соціалізму, прославляв їх працю, радість і щастя.

Коли гітлерівська Німеччина підступно напала на Радянський Союз, поет, як і мільйони радянських пат-

ріотів, за закликом партії і уряду став на захист соціалістичної Батьківщини. Автомат і перо були нерозлучними супутниками солдата-поета, політпрацівника Джалілія.

Умереть — так тільки за Отчизну,
Жить — так тільки Родиною дыша,
писав поет на передовій лінії фронту.

В липні 1942 р., під час важких боїв з гітлерівськими полчищами на Болховському фронті, тяжко поранений Муса Джаліль з групою бійців потрапляє в фашистський полон. Далі йдуть виснажливі, нестерпні дні концтабору, невдала спроба втекти з полону, важка, вперта боротьба у ворожому тилу.

Муса Джаліль з групою товаришів, використовуючи найменшу можливість, розгортає активну боротьбу. З цією метою він нібито приймає пропозицію гітлерівців і татарських націоналістів-емігрантів сприяти формуванню легіонів із неруських націоналістичних для посилки на Східний фронт. Займаючись «культурними обслуговуванням» таборів, патріоти на чолі з Джалілієм створюють антифашистські підпільні організації. Особливо дієвими були ці організа-

ції в Берлінському та Радомському (Польща) таборах. Підпільники всіляко протидіють брехливій пропаганді націоналістів із зрадників, геббельсівських «трубадурів», розповідують в таборах антифашистські листівки, піднімають полонених на збройну боротьбу з ворогом.

«Ми повинні бути сильнішими за смерть, — говорив товаришам по підпільній боротьбі поет, — наш обов'язок вирвати людей з пащі фашистського чудовиська або загинути. Тільки так».

Внаслідок діяльності підпільників спалахнули повстання в окремих батальйонах полонених, охопивши декілька тисяч чоловік.

За допомогою провокатора гестаівцям пощастило розкрити групу Муси Джалілія. Більшість її учасників кинуто в Моабітську в'язницю.

Після важких катувань, комедії суду патріоти були страчені. Особливо знущалися гітлерівські кати над М. Джалілієм. Руки і ноги його були закуті в ланцюги, на тривалий строк після суду поет був посаджений в одиночну камеру. Все було підпорядковано одному: примусити Мусу Джалілія зрадити Вітчизну, перейти в табір ворога. Виснажений, посивілий поет кашляв кров'ю, але залишався непохитним.

Переконавшись в марності своїх спроб підкорити поета, фашистські кати розстріляли його в середині 1944 року.

До останньої хвилини життя Муса Джаліль залишався вірним своїй соціалістичній Батьківщині, Комуністичній партії. За безприкладний героїзм в боротьбі з ворогами поетові посмертно присвоєно звання Героя Радянського Союзу.

На зборах, присвячених 10 роковинам з дня загибелі поета, Самед Вургун говорив: «Світова література знає багатьох поетів, які обесмертили свої імена невмирущою славою, але таких, як поет-герой Муса Джаліль, який увічнив своє ім'я і безсмертними віршами і смертю, що сама є героїчним подвигом, не так вже й багато. Ось вони: великий Байрон, славний народний поет Угорщини Петефі, герой Юліус Фучик і, нарешті, Муса Джаліль».

Могутньою зброєю в боротьбі з фашистами було художнє слово Муси Джалілія, переконливе й суворе, сповнене сили й вогню, пристрасі й гніву. Вірші Муси Джалілія періоду фашистського полону і моабітського ув'язнення — це справжня поезія, в якій воедино злиті життєвий і поетичний подвиг. Це нечужаний зразок мужності, стійкості і

безстрашності великого художника.

Творчість для Муси Джалілія була органічною необхідністю його існування, його другим життям. Він не міг не висловити наболілого, продуманого, вистражданого, навіть «визля топор палача над собою».

Пускай мои минуты сочтены,
Пусть ждет меня палач и вырыта могила —

Я ко всему готов. Но мне еще нужны

Бумага белая и черные чернила! — писав поет у вірші «Случается порой».

М. Джаліль докладає багато зусиль, щоб маленькі блокнотики, подібні до шевченківських «захляяних книжечок», заповнені арабською в'яззю віршів, дійшли до радянського читача. На останній сторінці однієї з рукописних збірок М. Джалілія написав заповіт, в якому прохає невідомого друга, що знайде його вірші: «Перепиши набіло, збережи, а після війни повідом у Казань і випусти в світ, як вірші поета татарського народу».

Єдине, що міг в ув'язненні віддати Вітчизні, поет, — це життя і вірші. І він їх віддав.

(Продовження на стор. 4)

ПОДВИГ ПОЕТА

(Закінчення. Початок на стор. 3).

Если умрете—умру я в забвеньє,

Будете жить—с вами жизнь обрету.

І поет не помилився. Вірші його, які дійшли на Батьківщину, друкуються багатотисячними тиражами, вони перекладені на мови народів СРСР і зарубіжних країн. Творчість Муси Джаліля стала невід'ємною частиною великої багатонаціональної літератури народів СРСР. В своїх віршах поет звертається до нашої молоді з заклинком любити свою велику Вітчизну любов'ю сина, матері, батька — всепермагаючою любов'ю. Перше слово пораненого поета за колючим дротом концтабору було звернено до Батьківщини. М. Джаліль прохає Вітчизну простити його «за те, що не умер смертю солдата в жарком бою». В останню хвилину «отказался от последнего слова друг—пистолет». Тут, на чужині, він почуває себе сиротою, яким не почував навіть тоді, коли залишився без батька та матері. Коли б вирватись з неволі, швидше блискавки помчав би поет на схід, до тих, хто груддю захищає кожну п'ядь рідної землі, і став би до їх лав. Звертаючись до друга по в'язниці, М. Джаліль писав:

Дал клятву я: жизнь посвятить народу,
Стране своей—Отчизне всех отчизн,
Для этого хотя бы жил столетья,
Ты разве бы свою не отдал жизнь?»
(«Другу»).

Нікчемне те життя, заявляє поет, яке куплене ціною підлоти і зради. На могилі таких людей виростають тільки реп'яхи. М. Джаліль таврує тих, хто не зміг вистояти в бою, у кого тваринний страх переміг людину («Раб»). Словенні ненависті вірші, в яких Джаліль викриває звіряче обличчя фашистів. Вожак вочої зграї, нишпорячи по полю, вкритому трупами, не зачепив пораненого бійця, в якому ледве жевріла іскорка життя. А вранці прийшли люди і це життя петлею задавили. Немає нічого жахливішого і злішого, ніж двоногий звір — фашист, — заявляє поет у вірші «Волки». Джаліль таврує вірного стража Моабіта—тюремника, «подручного смерти, варварства наймита» («Тюремний страж»). Гітлера поет уподібнює клопові, якого потрібно «словить да и раздавить» («Клоп»).

Суворою інвективою фашизмові є вірш «Варварство», в якому Джаліль малює страшну картину знищення зухвалими молодчиками із СС захисних дітей і матерів. Бачачи це, в нестямі ридає мати-земля, сумує сонце, обмиє слізьми. Тавруючи фашистських садистів, в'язень Моабіта Муса Джаліль звертається до німецького народу, нагадуючи йому про його славі революційні традиції, закликає піднятися на боротьбу.

Откройте наши тюрьмы скорей!
С песней придите.
Придите так же,
Как в девятнадцатом шли году:
С кличем «рот фронт»
колоннами,
маршем,

Правый кулак поднимай на ходу!
Солнцем Германию осветите!
Солнцу откройте в Германию путь!
Тельман пусть говорит с трибуны!
Маркса и Гейне отчизне вернут!

Так міг писати лише глибоко переконаний інтернаціоналіст і великий гуманіст.

Не можна читати без хвилювання вірш «В день суда». Поет розповідає, як мужньо вислухали патріотичний смертний вирок. Сира земля намагається зігріти їх босі ноги, дати сили витримати це випробування.

Не горюй, земля,—не задрожим мы
До тех пор, пока ты носишь нас,
Именем страны, которой живы,
Поклянемся мы и в смертний час.

Поет вірить в інший суд, суд народів над катами, де і від його імені скаже своє слово обвинувачення закривавлена пісня поета. Пристраснений життєлюбець Муса Джаліль кидає виклик катові:

Не преклоню колен, палач, перед тобою,

Хотя я узник твой, я раб в тюрьме твоей.

Придет мой час—умру. Но знай: умру я стоя,

Хотя ты голову отрубишь мне, злодей.

Увы, не тысячу, а только сто в сраженьє

Я уничтожить смог подобных палачей.

За это, возвратясь, я попрошу прощенья,

Колена преклонив, у родины моей.
(«Палачу»)

У віршах Муси Джаліля висловлюється глибока впевненість в непереможності Радянської країни, торжество братства вільних народів. Бійці Радянського Союзу сюди, на захід, принесуть прапор свободи, «великой правды знамя». Адже «на красном знамени Москвы горят слова: «Жизнь и свобода». Поет мріє про післявоєнну мирну працю його співвітчизників, в їх лавах він бачить і себе. Вже на порозі смерті Муса Джаліль писав про те, як після війни

Тракторы загудят!
Пусть играют в лучах топоры!
Пусть хлеба шелестят!
Пусть на улицах городов
Дом за домом встает!
Пусть после битв от наших трудов
Родина вся цветет!
(«После войны»).

Не раз поет в думках переносився до близьких і рідних — дружини, дочки — і свої почуття висловлював у схвилюваних ліричних віршах «Не верь», «Сон в тюрьме» та інших.

І в цю важку годину поет жартував, знаходив у собі сили сміятися. В моабітському циклі є вірші, сповнені гумору і веселощів («Гроб», «Часы», «Любовь і насморк»). Такі вірші могла писати лише людина, що перемогла смерть.

В одному з фронтових листів до дружини Джаліль писав, що мета його життя полягає в тому, щоб і після смерті не вмирати. Своєю любов'ю до Батьківщини і ненавистю до її ворогів, своїм життєвим і поетичним подвигом, моабітським циклом віршів Муса Джаліль і після смерті залишається жити серед народів нашої країни.

В одному з фронтових листів до дружини Джаліль писав, що мета його життя полягає в тому, щоб і після смерті не вмирати. Своєю любов'ю до Батьківщини і ненавистю до її ворогів, своїм життєвим і поетичним подвигом, моабітським циклом віршів Муса Джаліль і після смерті залишається жити серед народів нашої країни.

В одному з фронтових листів до дружини Джаліль писав, що мета його життя полягає в тому, щоб і після смерті не вмирати. Своєю любов'ю до Батьківщини і ненавистю до її ворогів, своїм життєвим і поетичним подвигом, моабітським циклом віршів Муса Джаліль і після смерті залишається жити серед народів нашої країни.

Ленінська премія увічне його всенародне визнання як одного з видатних поетів нашої Батьківщини.

Доцент П. МАРКУШЕВСЬКИЙ.

„ХОДИЛИ МИ ПОХОДАМИ“

Б. НАЙДЬОНОВ

(Продовження. Початок в №№ 15, 17)

Зробивши декілька рейсів в далекохідних водах, наш танкер став під навантаження соєбобами в китайському порту Ціньвандао.

Наша стоянка збіглася з часом, коли проходив 8-й Всекитайський з'їзд КПК і відзначалися 7-і роковини створення Китайської Народної Республіки. Радянські моряки

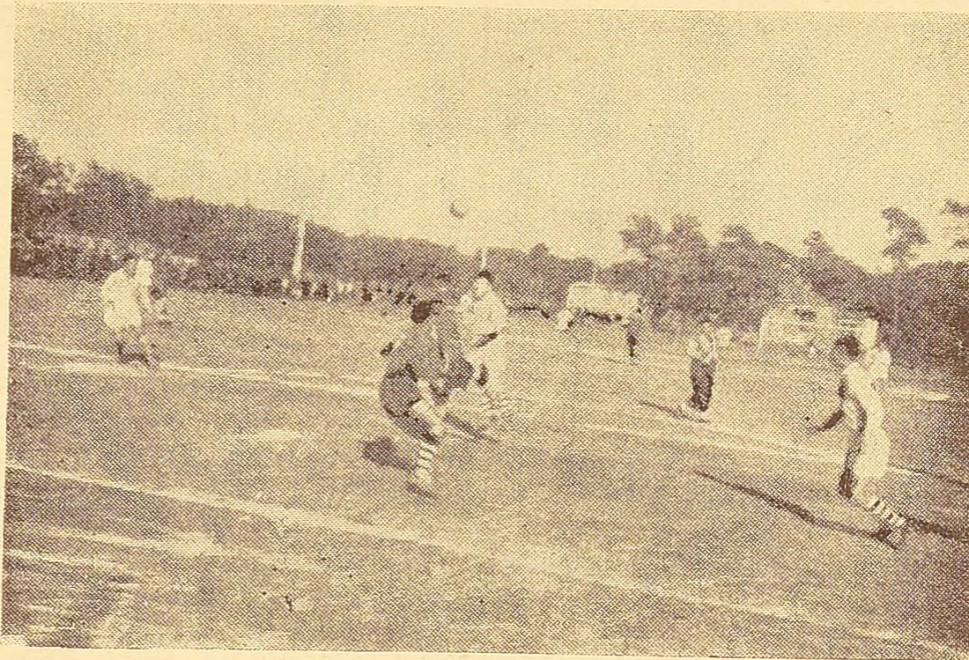
Наш рейс затягнувся. Довелося покинути Суецьку затоку і повернутися до Індійського океану, піти навколо Африки. По дорозі ми зайшли в порт Аден для поповнення бунке-

валася лише тиждень, вона відбилася на постачанні продовольчими товарами цього важливого порту. Нам відмовили в необхідній кількості продовольства. Власті дали нам можливість придбати лише 1 мішок борошна, трохи м'яса, консервів. Свіжих овочів і фруктів зовсім не було. Тому нам довелося зайти за продовольством в південно-африканський порт Кейптаун.

Наступного дня, коли ми були вже далеко від Адена, екіпаж урочисто відзначав 39-ті роковини Великого Жовтня. Серцем ми були разом з Батьківщиною, з народом, який радісно зустрічав велике свято, читали вітальні телеграми, вітали зі святом один одного, весело аплодували учасникам вечора художньої самодіяльності.

Наш шлях проходив вздовж східних берегів Африки. Незабаром вийшли в Мозамбітську протоку. Протягом довгих років цим шляхом судна не проходили. В нашому уявленні це надавало цим місцям романтичного ореолу. В міцний бінокль можна було побачити мальовничі береги острова Мадагаскар. Агітатори розповідали молодим морякам, що в цьому районі побували на початку XIX сторіччя, здійснюючи кругосвітню подорож, видатні наші мореплавці Крузенштерн і Літке. Хтось нагадав, що в порт Носсі-Бе, будови якого білили серед яскравої тропічної зелені, заходив загін контр-адмірала Фелькерзама з ескадри Рождественського. Принесли з бібліотеки книгу Новикова-Прибоя «Цусіма», і якось по-новому зазвучали знайомі всім сторінки, в яких письменник розповідав про похід ескадри Рождественського та її перебування в портах Мадагаскару.

11 листопада рано-вранці трикратним гудком був відзначений перехід через екватор. Ми в південній півкулі. Почалося традиційне свято «Нептуна». В басейні, розташованому на юті, побували майже всі: і ті, хто проходив вперше через екватор, і ті, хто бував тут вже не раз. Почет Нептуна люто хапав кожного, хто намагався уникнути купання і

Дружня футбольна зустріч моряків «Дзержинська» з китайськими портовиками. Фото Б. Найдьонова.

були свідками надзвичайного трудового і політичного піднесення трудящих, які новими виробничими досягненнями відзначали ці великі події в житті китайського народу.

Всюди ми зустрічали прояви братньої любові до радянських людей. Ми бачили демонстрації трудящих, були на урочистих зборах, на святковому банкеті, організованому на честь радянських моряків, приймали у себе численних гостей-екскурсантів. Ті з нас, хто не вперше відвідував Китай, бачили, що з кожним роком китайський народ домагається нових успіхів, підвищується його добробут.

З почуттям гордості за свою Комуністичну партію розповідав нам перекладач, який назвав себе російським ім'ям Олег, що недавно урядом прийняте рішення про значне збільшення заробітної плати трудящим всіх категорій. «Тепер ми будемо жити ще краще, — говорить він. — Нещодавно (в роки чанкайцістського засилля) м'ясо на столі китайського трудівника навіть в святкові дні було надзвичайною рідкістю. А тепер ви самі бачили, як несуть з базару м'ясо, птицю, фрукти. Ми щасливі сьогоднішнім днем, але віримо в ще краще завтра, яке ми побудуємо під керівництвом нашої Комуністичної партії в тісній дружбі з Радянським Союзом і при його братерській допомозі».

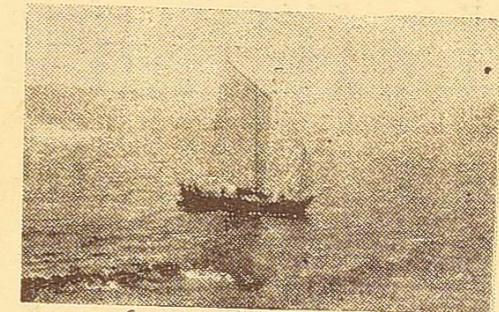
В Ціньвандао наші моряки провели футбольні та волейбольні зустрічі з китайськими портовиками.

Нарешті, бої навантажені, ми знялися з якоря і взяли курс на Гамбург. Рейс почався вдало, погода сприяла нам. Вже пройдені Тихий та Індійський океани — і ось ми знову в «пеклі» (так звать моряки Червоне море за надзвичайну спеку). Скоро пройдемо Суецький канал, а там, мріяли моряки, через місяць і дома будемо. Але мрії наші не здійснились. За дві доби до Суецького каналу ми почули по радіо про зухвалу агресію англо-франко-ізраїльських імперіалістів проти Єгипту.

Разом зі всім радянським народом ми були обурені підступними задумами агресорів, які розв'язали кровопролиття і силою намагалися поневоляти волюбний єгипетський народ.

ру, збільшення запасів води і продовольства.

Араби—швартові, шлангові — виявили гарячу симпатію до наших моряків, з захопленням відзивалися про Радянський Союз, який рішуче

Китайська джонка у відкритому морі. Фото Б. Найдьонова.

виступив на захист Єгипту. Вони готували: «Якщо агресія не припиниться, ми припинимо переробку

Свято «Нептуна» на танкері «Дзержинськ».

Фото Б. Найдьонова.

нафти і подавання нафтопродуктів, а коли буде потрібно, всі підемо на священну війну. Ми будемо вбивати англійців і тих, хто їх підтримує».

Хтось з наших моряків обережно спитав: «Ви, мабуть, хотіли сказати, що проженете англійців». — «Ні, я не помилився, — різко відповів він. — Ми будемо вбивати тих, хто зі зброєю прийшов на арабську землю. Агресори повинні бути знищені».

Ми простояли в Адені кілька годин. Хоча війна в Єгипті продовжу-

млюстиво надаряв традиційним вином з якогось дивовижного коряка мокрих «жертв», які тремтіли від ранкової прохолоди. Ім давалися посвідчення за підписом Нептуна про перехід через екватор. Величний «золотий» ключ від екватора сам Нептун вручив капітанові. Всюди—сміх, веселощі, радісне збудження.

(Далі буде).

Редактор Ів. ДУЗЬ.